

07.11.2023

Asia/5

§ 558

Kaupunkiympäristölautakunnan vastaus valtuutettu Laura Kolehmainen ym. valtuustoaloitteeseen koskien puistojen kaappaamista poikkeusluvilla muuhun kuin kaavanmukaiseen virkistyskäyttöön

HEL 2023-003080 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta katsoi valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Esittelijän muutos:

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että kappaleessa 42 ensimmäisessä lauseessa kaupunkiympäristölautakunta muutetaan kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostoksi.

Kappaleessa 44 ensimmäisessä lauseessa kaupunkiympäristölautakunnassa muutetaan kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostossa.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä esittelijän muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 1:

Tuomas Nevanlinna: Lisätään esittelijän perusteluihin kappaleen 11 Telemastot-kohdan loppuun:

“Kaupunkiympäristön toimiala tulisi selvittää mahdollisuuksia hintaohjata telemastojen sijoittamista rakennettuun ympäristöön puistojen sijaan. Tutkitaan mahdollisuutta korottaa puistoista perittävää maavuokraa, jotta mastojen sijoittaminen osaksi rakennettua ympäristöä olisi myös taloudellisista näkökohdista nykyistä houkuttelevampaa.”

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Tuomas Nevalinnan vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Tuomas Nevanlinna: Lisätään esittelijän perusteluihin neljännen kappaleen jälkeen:

“Paviljonkiväistötilahankkeiden prosessin parantamiseksi tulisi tutkia mahdollisuutta aloittaa ennakkoneuvottelut rakennusvalvonnan asiantuntijoiden kanssa jo ennen hankepäätöstä, jotta kokonaisvaltainen ar-

vio hankkeen vaikutuksista ympäristöön ym. huomioitavat seikat ovat tiedossa hankepäättöstä tehtäessä.”

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Tuomas Nevalinnan vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Aarno Alanko, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 26474
aarno.alanko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 01.03.2023 Kolehmainen Laura Puistojen kaappaamisesta muuhun kuin kaavanmukaiseen virkistyskäyttöön poikkeusluvilla luovuttava
- 2 Kartta
- 3 Väliaikaisten väistö- ja lisätilojen järjestäminen
- 4 RYAn prosessikaavio
- 5 Tilahankeprosessien vastuut
- 6 Ravan toimivaltamuutos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Asianosainen

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloitteessa todetaan, että puistoja käytetään paljon muihin kuin kaavan mukaisiin tarkoituksiin kuten koulujen väistötiloiksi ja matkaviestintukiasemille ja esitetään poikkeuslupien myöntämiskäytännön tiukentamista.

Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) toteaa, että kunta voi erityisestä syystä hakemuksesta myöntää poikkeamisen maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetystä tai sen nojalla annetusta rakentamista tai muuta toimenpidettä koskevasta säännöksestä, määräyksestä, kiellosta tai muusta rajoituksesta (MRL 171 §). Poikkeamista ei kuitenkaan myönnetä, jos se aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle; vaikeuttaa luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista; vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista; tai johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia (MRL 171 § 2 mom.).

Rakentaminen asemakaavasta poikkeavalla tavalla edellyttää tietyissä tapauksissa poikkeamispäätöksen. Naapurit kuullaan ja kuulemisen laajuus riippuu hakemuksen sisällöstä ja osin päätöksentekotahosta. Naapurit kuullaan myös poikkeamispäätöksen jälkeisessä rakennus- ja toimenpidelupavaiheessa, jolloin naapureilla on mahdollisuus esittää kantansa itse suunnitelmasta. Kun poikkeamislupa on myönnetty ja saavuttanut lainvoiman, tämän mukaisessa rakentamisessa rakennus- tai toimenpidelupa on yleensä myönnettävä.

Vähäiset asemakaavapoikkeamiset voidaan käsitellä myös rakennus- tai toimenpidelupapäätöksessä. Rakennushankkeeseen ryhtyvältä edellytetään perustelut poikkeamisille. Erityisissä hankkeissa kaupungin museo antaa lausunnon. Naapurit kuullaan. Tarvittaessa rakennushankkeeseen ryhtyvä pyytää naapureiden suostumukset. Jos huomautettavaa ei ole, poikkeaminen voidaan todeta lupapäätöksessä vähäiseksi ja hyväksyttäväksi.

Asemakaavasta poikkeava puistorakentaminen aikavälillä 01/2017 - 08/2023 on esitetty liitteenä olevassa kartassa. Koottujen tietojen mukaan on tehty yhteensä 27 poikkeamispäätöstä, joista 15 on maankäyttöjohtajan, 9 rakennusvalvontapäällikön, 2 kaupunkisuunnittelulautakunnan ja 1 kaupunkiympäristölautakunnan toimivallassa. (Liite 2, kartta)

Työmaajärjestelyt

Työmaajärjestelyt sijoitetaan ensisijaisesti rakennuspaikoille, tonteille. Enenevästi järjestelyitä pystytään sijoittamaan olemassa olevaan rakennuskantaan. Työmaajärjestelyiden sijoituessa rakennuspaikan ulkopuolelle edellytetään sopimus maapohjan haltijoiden välillä. Kaupungin hallinnoimille puistoalueelle sijoittuvien järjestelyiden maanvuokrauksia käsittelevä taho on Kaupunkiympäristön toimialan Palvelut ja luvat, Kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelu/alueidenkäyttö ja -valvonta.

Helsingin kaupunginvaltuuston 24.5.2023 hyväksymän rakennusjärjestyksen 45 § mukaan rakennettavalle tontille tai siihen liittyvälle katu- tai muulle yleiselle alueelle voidaan sijoittaa tilapäisiä työmaarakennuksia, kun kaupunkiympäristön toimiala on käyttöoikeuden alueelle myöntänyt. Näin ollen järjestelyitä ei käsitellä rakennuslupa- eikä toimenpidelupa-asioina. Kun rakennushankkeelle haetaan rakennuslupaa, annetaan rakennusluvassa työmaajärjestelyiden osalta lupamääräys, joka velvoittaa rakennushankkeeseen ryhtyvää huolehtimaan, ettei työmaa aiheuta häiriötä. Työmaajärjestelyistä laaditaan terveellisyys- ja turvallisuuden varmistamiseksi suunnitelma. Se käsitellään hankkeiden aloituskokouksissa, joiden puheenjohtajana toimii rakennusvalvontapalvelusta alueen tarkastusinsinööri. Kaupunkiympäristötoimialan Asukas- ja yrityspalvelut voi myöntää oikeuden määrääjäksi käyttää katu- tai muuta yleistä aluetta työmaata ja sen huoltotiloja varten. Hakijan on sisällytettävä ilmoitukseen tarpeelliset suunnitelmat työmaan aitaamisesta, jätehuollosta, sujuvasta ja esteettömästä jalankulku- ja ajoneuvoliikenteestä sekä melu-, pöly- ja muiden haittojen rajoittamisesta. Ilmoituksen johdosta tehdään ehtoja ja määräyksiä sisältävä päätös.

Rakennushankkeiden naapurikuulemisissa nostetaan usein esille huoli työmaiden toiminnasta. Rakennuslupapäätöksissä olevilla lupamääräyksillä veloitetaan ryhtyvää huolehtimaan myös erityisistä asioista, kuten tärinän vaikutuksesta olevaan rakennuskantaan tai työmaan kaupunkikuvallisesta laadusta. Tavanomaista on myös määrätä puuston ja juuriston suojaukset.

Puiden kaataminen muualta kuin rakennusalalta käsitellään rakennusluvassa. Puiden kaatamisen hyväksyttävyyden voidaan käsitellä myös erillisessä maisematyölausunnossa (puukaatoa koskien) tai erityisissä tapauksissa maisematyöluvassa.

Telemastot

EU direktiivien 2014/61/EU (Laajakaistadirektiivi) sekä 2018/1972/EU (Teledirektiivi) perusteella annetut nk. Yhteisrakentamislaki (Laki verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä 276/2016) ja sitä täydentävä Traficomien määräys M71 (71/2020M) sekä Laki sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta 1207/2020 edellyttävät toimenpiteitä kaupungilta. Tästä syystä kaupunkiympäristön toimialalla on käynnissä projekti ”Viestintä- ja johtoverkot - EU direktiivien uudet velvoitteet kaupungille”. Projektin alla tutkitaan mm. viestintäverkkojen sijoitusehtoja ja sijoittamisperiaatteita sekä rakennusvalvonnan lupamenettelyn uudistamista.

Laki sähköisen viestinnän palveluista 917/2014, 229 § määrittää teleyrityksen oikeuden sijoittaa toisen omistamalle tai hallitsevalle alueelle yleisiä tietoliikenneyhteyksiä palveleva:

1. telekaapeli sekä siihen liittyvä laite, vähäinen rakennelma ja pylvä;väs;
2. matkaviestinverkon radiomasto tukiasemineen sekä niihin liittyvä laite, kaapeli ja vähäinen rakennelma;
3. pienalueen langattomana liiityntäpisteenä toimiva matkaviestinverkon tukiasema, jonka vaatimustenmukaisuus on varmistettu tässä laissa säädetyllä tavalla ja joka täyttää teledirektiivin 57 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun komission täytäntöönpanosäädöksen tekniset ja fyysiset ominaisuudet, sekä siihen liittyvä laite ja kaapeli;
4. muu kuin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu matkaviestinverkon tukiasema sekä siihen liittyvä laite ja kaapeli.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun tukiaseman sijoittamiseen tai käyttöönottoon ei tarvita muualla laissa edellytettyä viranomaisen myöntämää hallinnollista lupaa, elleivät arkkitehtuuriltaan, historialtaan tai luonnoltaan arvokkaiden rakennusten, rakennelmien tai alueiden suojeluun taikka yleiseen turvallisuuteen liittyvät syyt sitä edellytä.

Teleyrityksen on sovittava 1 momentissa tarkoitettusta sijoittamisesta kiinteistön, rakennuksen tai muun rakennelman omistajan tai haltijan kanssa. Jollei sijoittamisesta ole päästy sopimukseen kiinteistön tai rakennuksen omistajan kanssa, sijoittamista koskeva asia voidaan viedä kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätettäväksi.

Edellä mainitun lain myötä viranomaisen (kunta) on sallittava piensolutukiaseman sijoittaminen ilman hallinnollista lupaa, pois lukien erityiskohteet. Kaupunkikuvallinen tarkastelu ja poikkeamismenettelyharkinta ei ole mahdollinen tavanomaisissa kohteissa. Kaupunkiympäristön toimiala valmistelee ohjetta tukiasemien sijoittamisesta ja ohjelunoksessä sanotaan: Tukiasemamastojen sijoittamista rakennettuun puistoon tulee välttää. Mikäli puisto on kuitenkin ainoa mahdollinen sijoituspaikka, edellyttää sijoittaminen erillistä maankäyttöjohtajan poikkeamispäätöstä, mikäli tukiasemaa ei ole asemakaavassa huomioitu. Yli 30 metriä korkea masto edellyttää lisäksi rakennusvalvonnan luvan (alle 30 metriä korkeat mastot on Helsingin rakennusjärjestyksessä vapautettu toimenpideluvan hakemisesta). Näin ollen tukiasemien puistoon sijoittamisen välttämättömyys tulee tarkistettua poikkeamismenettelyn yhteydessä.

Mastojen maanvuokrasopimusprosessissa rakennushankkeeseen ryhtyvä hakee vuokrauspäätöstä Kaupunkiympäristön toimialan Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit/Tontit/toimitilatontit ja kiinteistökehitys taholta. Vuokrauspäätöksentekoon hankitaan teknistaloudellisen, asemakaavoituksen ja yleensä myös maisemasuunnittelun kannanotot. Vuokraukset tehdään pääsääntöisesti 10 vuodeksi. Vuokra-alueeseen kuuluu itse maston ja laitekaapin lisäksi myös kulkuyhteys. Vuokraaja ei arvioi vuokrattavan kohteen välttämättömyyttä tai tarpeellisuutta eikä vaihtoehtoisia sijainteja. Arviointi on jäänyt ryhtyvän työksi.

Puistoihin sijoitetuille mastoille on aikavälillä 01/2017 - 08/2023 myönnetty kaikkiaan 13 lupaa.

Tilapäiset väistötilat (koulut ja päiväkodit)

Maankäyttö- ja rakennuslain 176 §:n mukaan rakennusvalvontaviranomainen voi 171 §:n (Poikkeamistoimivalta ja poikkeamisen edellytykset) 2 momentissa säädetyin edellytyksin ja rajoituksin myöntää rakennuslupan, kun kysymys on tilapäisen rakennuksen rakentamisesta enintään viiden vuoden ajaksi. Tilapäisenä pidetään rakennusta, joka sen rakenne, arvo ja käyttötarkoitus huomioon ottaen on katsottava tarkoitetun pysytettäväksi paikallaan enintään mainitun ajan. Tilapäisiä rakennuksia toteutetaan pääasiassa väistötiloiksi, joiden toteutuksesta ja sijoittumisesta vastuussa on kaupunkiympäristön toimiala.

Kun alkuperäinen rakennuslupa on myönnetty tilapäisenä – tämä tarkoittaa, että rakennus ei täytä pysyvän rakennuksen tunnusmerkkejä ja/tai asemakaavan vaatimuksia – 5 vuoden määräajalla, jatkoluvan myöntäminen edellyttää ensin rakennusvalvontapäällikön poikkeamispäätöksen. Perustelluista syistä väistötilan paikallaan pysyttämistä voidaan tällä menettelyllä jatkaa enimmillään 5 vuoden ajan. Useimmiten perusteluna on väistötilatarpeen jatkuminen.

Mikäli rakennusvalvontapäällikön poikkeamispäätöksen nojalla myönnetylle määräajaksi paikallaan pysytettävälle rakennukselle tarvitaan edelleen jatkoaikaa, siirtyy poikkeamispäätöksen toimivalta asemakaavoituksen maankäyttöjohtajalle. Tämän päätöksen pohjalta on myönnettävissä rakennuslupa rakennuksen paikallaan pysyttämiseksi määräajaksi.

Viime vuosina tilapäisiä koulujen ja päiväkotien tilapäisiä lupahakemuksia on ollut rakennusvalvonnan käsittelyssä runsaasti. Pysyvien koulurakennusten korjaustarpeesta johtuen väliaikaisille väistötilaratkaisuille on yhä tarvetta. Kaupunkiympäristön tilat-palvelut ovat vastuussa väistötilojen suunnittelusta ja toteutuksesta. Tilat-palvelut selvittää yhteistyössä käyttäjätoimialojen kanssa mahdollisimman monta väistötilavaihtoehtoa, joista valitaan lähipalvelua edistävä kokonaista-

loudellisin rakennettavissa oleva vaihtoehto. Ensisijaisesti väistötilaratkaisu pyritään löytämään olemassa olevasta rakennuskannasta. Uudet rakennettavat väistötilat pyritään sijoittamaan voimassa olevan kaavan mukaisesti.

Väistötilojen prosessin kulku

1. KASKO

Esitykset väistötilaratkaisuksi arvioidaan ja hyväksytään asiakastoimialan käytännön mukaan yhteistyössä Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan (KASKO), tilaomaisuuden, asiakkuusyksikön ja hankkeet -yksikön edustajien kanssa. (Liite 3 Väliaikaisten väistö- ja lisätilojen järjestäminen)

2. RYA

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala (KASKO) ilmaisee tilantarpeensa Kaupunkiympäristön toimialan Rakennukset ja yleiset alueet tilat - palvelulle (RYA), joka ryhtyy yhdessä asemaakaavoituksen, liikennesuunnittelun, alueiden käytön sekä maisema- ja yleissuunnittelun kanssa kartoittamaan mahdollista sijoittamispaikkaa. Tehtävästä vastaavat hankeohjelmoija ja väistötilakoordinaattori kartoitettuaan ensin käytävissä olevat tilat ja rakennukset.

Itse hankepäätökset tekee kaupunkiympäristölautakunta.

Tämän jälkeen käynnistetään hanke, mihin liittyy myös Kasko:n päätöksenteko. Kun hankepäätös on tehty, siirrytään suunnittelu- ja lupaprosessin valmisteluun, minkä pohjalta haetaan rakennuslupa, jonka päättäjänä kaupungin kohteissa toimii Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto. (Liite 4 Rya:n prosessikaavio, Liite 5 Tilahankeprosessien vastuut, Liite 6 Rava:n toimivaltamuutos)

3. Rakennusvalvontapalvelut (RAVA) Tilapäisten rakennusten rakennuslupahakemusten käsittely

Kun sijoittamispaikka on kartoitettu, pidetään rakennusvalvonnan kanssa ennakkoneuvottelu, jossa edelleen tarkastellaan paikan edellytykset rakennuksen sijoittamiselle. Varmistetaan, että ympäristön osalta vuorovaikutusta on tehty toimialan muiden palveluiden kanssa. Tarvittaessa pyydetään lupahakemuksen liitteeksi kannanotot tai lausunnot muilta viranomaisilta tai hallintokunnilta. Kunnan on kuitenkin pyydettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto aina, kun poikkeaminen koskee:

1) luonnonsuojelun kannalta merkittävää aluetta;

- 2) rakennussuojelun kannalta merkittävää kohdetta tai aluetta; tai
3) maakuntakaavassa virkistys-, suojelu- tai liikennealueeksi varattua aluetta. (MRL 173 §).

Helsingin rakennusvalvontapalvelun yhtenä viranhaltijana on maisema-arkkitehti, jonka asiantuntija-apu on avaintekijä lupaharkinnassa. Rakennushankkeen sijoituspaikan mukaan ennakkoneuvottelussa tarkastellaan vaikutukset esimerkiksi hulevesiin, puustoon ja muihin maisematekijöihin. Yleinen käytäntö on, että rakennuslupahakemuksessa on esitettävä ympäristöselvitys ja sen osana olemassa oleva puusto ja kaadettavat puut. Mahdollisesti kaadettavien puiden osalta tarkistetaan asemakaavallinen suojelu ja muut arvot. Lupamääräyksissä voidaan säätää ennallistamisen osalta esimerkiksi kaadettavien puiden tilalle istutettavasta puustosta aina sen taimikokoon saakka. Lähtökohtaisesti väliaikaisen rakentamisen alta puita ei pidä kaataa ilman pakottavaa syytä. Varsinaisen sijoittamisen vaikutuksia puiston tai muun yleisen alueen käyttöön ei siis rakennusvalvonnassa kyseenalaisteta kaupunkiympäristölautakunnan tekemän hankepäätöksen jälkeen, koska maankäytön vaikutukset ovat jo kattavasti asemakaavoituksen, liikennesuunnittelun ja kaupunkitila- ja maisemasuunnittelun toimesta arvioitu.

Lupapäätösten valmistelijoina toimivat rakennusvalvonnan nk. Paviljonki -ryhmään kuuluvat viranhaltijat. Päätäjänä on kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto, jossa hankkeen esittelijänä on rakennusvalvontapalvelun lupayksikkö 1:n päällikkö.

Rakennusvalvonnan tilapäisten ja määräaikaisten lupien lopullinen lopukatselmus tehdään, kun rakennuspaikka on palautettu alkuperäiseen tilaansa, lupamääräyksessä edellytetyn istutussuunnitelman mukaiseen tilaan tai alueelle laaditun puistosuunnitelman mukaiseen tilaan.

Aikavälillä 01/2017 - 08/2023 on valmistunut kaikkiaan 28 opetus- ja päiväkotirakennusta.

Yhteenveto

Edellä kuvattujen prosessien mukaisesti niin kuntapäätäjien kuin myös kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia on useissa vaiheissa. Tarveselvitysten pohjalta eri vaiheissa tutkitaan mahdolliset sijoitusvaihtoehdot ja puistojen sekä yleisten alueiden osalta prosessin alkupäähän sijoittuvien päätösten merkitys korostuu. Useiden tahojen asiantuntija-apua käytetään, mutta pelkästä sijoituksesta ei tehdä erillispäätöstä, jossa esimerkiksi tehdään laaja kuuleminen.

Väistötilat edellyttävät rakennusluvan ja yli 30 metriä korkeat mastot toimenpideluvan. Naapurikuuleminen on osa lupaprosessia ja sillä on merkitystä. Suunnitelmia voidaan täsmentää kuulemisen huomautuksien pohjalta tai hankkeesta luovutaan kokonaan.

Mahdollisten jatkoaikojen poikkeamispäätökset käsitellään edellä kuvattun mukaisesti rakennusvalvontapäällikön sekä maankäyttöjohtajan toimesta. Näiden pohjalta delegointi ympäristö- ja lupajaostolta mahdollistaa viranhaltijan päätökset muutoslupa-asioissa, joihin määräaikojen jatkoluvatkin kuuluvat. Delegointipäätöksen mukaista harkintaa on syksyllä 2023 tarkistettu ja on sovittu, että ympäristö- ja lupajaoston päättäväksi viedään myös poikkeamislupien nojalla myönnettävät jatkoluvat tilapäisten päiväkotij- ja koulurakennusten tapauksissa. Näiden pohjalle vaadittavien poikkeamispäätösten toimivalta on kuitenkin yhä rakennusvalvontapäälliköllä ja maankäyttöjohtajalla.

Rakennus- tai toimenpidelupapäätöksen yhteydessä tehtävä arviointi ja mahdollisesti havaittavat epäkohdat (soveltuuko rakennus tai rakennelma paikalleen ympäristö- tai muista syistä) on hankkeiden ja tarpeen täyttämisen kannalta myöhäinen. Ympäristö- ja lupajaosto voi myöntää, evätä tai palauttaa käsittelyyn rakennusluvan esitetyin ja/tai harkitsemiensa perustein.

Enenevästi esille nostetaan kysymys olemassa olevien kiinteistöjen hyödyntämisestä. Kysymys on validi ja myös Helsingin kaupungin on vastuullisena rakennetun ympäristön osapuolena syytä paneutua ja panostaa asiaan entistä enemmän. Prosessin moniportaisuuden vuoksi olemassa olevien rakennusten hyödyntämisen tutkiminen keskittyy erityisesti Kasko:n ja Rya:n työvaiheeseen.

Hankesuunnitelman sijainteineen päättää kaupunkiympäristölautakunta. Tämä on keskeinen päätös koko prosessin kannalta. Naapureiden osallistaminen tapahtuu yleensä vasta rakennuslupavaiheen naapurien kuulemisena. MRL mukaiset naapurit ovat liittyvät tontit. Tämän päätöksen jälkeiset lupien jatkamiset päättävät rakennusvalvontapäällikkö ja maankäyttöjohtaja poikkeamispäätöksinä, joiden perusteella jatkoluvat voidaan myöntää.

Toimialan sisäiselle ja toimialojen yhteistyölle, selkeille sijoittamisperiaatteille ja päätöshierarkian selkiyttämiseksi on tarve. Päätöksenteon ja siihen vaikuttavan taustoituksen avoimuutta on syytä edistää.

Ratkaiseva päätös siis syntyy kaupunkiympäristölautakunnassa ja tämän jälkeen viranhaltijoiden poikkeamispäätökset ovat jatkolupien kannalta merkittäviä. Mikäli valtuusto toivoo jatkolupien edellyttämät nykyisin viranhaltijoiden tekemät poikkeamispäätökset poliittisen päätöksen-

teon piiriin, olisi toimivaltapäätöksen muutosta harkittava näiden osalta esimerkiksi viemällä päätökset lautakunnan käsiteltäväksi.

Valtuustoaloite

Valtuutettu Kolehmainen Laura ym. ovat tehneet 1.3.2023 seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

"Kaupungeissa tasapainotellaan jatkuvasti rakentamistarpeiden ja luonnolle varatun tilan säilyttämisen ja laajentamisen välillä ympäristöriisin aikakaudella. "Harmaa" infrastruktuuri teineen ja rakennuksineen täytyy sijoitella vihreän ja sinisen infrastruktuurin lomaan suunnitelmallisesti ja kokonaisuus kirkkaana mielessä pitäen. Kaupunkien viher- ja sini-infrastruktuuri ovat kaupungin asukkaiden kannalta elintärkeitä. Ihmiset ja muut lajit tarvitsevat luontoa keskellä kaupunkia jo terveysystistä. Lisäksi moderni kaupunkisuunnittelu lähtee siitä, että rakennettua ympäristöä ja luontoa on rakennettava myös kaupungissa toistensa lomaan niin, että ekologiset yhteydet säilyvät. Näin kaupunki on aidosti elävä elinympäristö niin ihmisille kuin muillekin lajeille. Tällöin kaupunkiympäristö ei pahenna luontokatoa vaan on osa kestävästä urbaania elämäntapaa.

Puistoja käytetään kuitenkin tällä hetkellä Helsingin kaupungissa muuhun tarkoitukseen, kuin mihin ne on kaavalla tarkoitettu. Puistoja käytetään vapaana väistötilana niin koulujen, työmaiden taukotupien kuin esimerkiksi matkaviestitukiasemien sijoittamiseen. Monta kymmentä neliometriä puiston pinta-alasta voidaan poikkeuspäätöksellä osoittaa teletukiasemalle ikään kuin vakio-toimenpiteenä. Tämä tulee esille erityisesti ympäristö- ja lupajaoston päätöksenteossa.

Virkakunnan mukaan puistojen yleistä muuta kuin niiden kaavanmukaista käyttöä poikkeuslupia hyödyntämällä tapahtuu yhä enemmän, ja myös virkakunta on asiasta huolissaan. Mitään ratkaisua tai vaihtoehtoja toimintatapaa ei kuitenkaan ole mietinnässä tai valmistelussa.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme tällä aloitteella, että

1. Poikkeuslupien myöntämiskäytäntöä tiukennetaan puistojen osalta silloin kun on ilmeistä, että puisto- tai viheraluetta ollaan ottamassa muuhun käyttöön tilanpuutteen tai muun heikon perusteen vuoksi.
2. Selvitetään mahdollisuutta kokonaan kieltää poikkeuslupien myöntäminen tilanpuutteen perusteella silloin, kun muita painavia perusteita ei ole käsillä.

07.11.2023

Asia/5

3. Selvitetään mahdollisuuksista velvoittaa poikkeuslupien hakijat esittämään muita vaihtoehtoisia sijainteja telemastoilleen ja työmaiden taukotuvilleen."

Toimivalta

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallituksen on osoitettava aloite vastattavaksi sille lautakunnalle tai johtokunnalle, jonka toimivaltaan tai jonka alaisen viranomaisen toimivaltaan aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu.

Aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu kaupunkiympäristölautakunnan tai sen alaisen viranomaisen toimivaltaan.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Aarno Alanko, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 26474
aarno.alanko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 01.03.2023 Kolehmainen Laura Puistojen kaappaamisesta muuhun kuin kaavanmukaiseen virkistyskäyttöön poikkeusluvilla luovuttava
- 2 Kartta
- 3 Väliaikaisten väistö- ja lisätilojen järjestäminen
- 4 RYAn prosessikaavio
- 5 Tilahankeprosessien vastuut
- 6 Ravan toimivaltamuutos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Asianosainen

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 31.10.2023 § 544

Kaupunkiympäristölautakunta 24.10.2023 § 535